



ที่มาของการจัดเก็บ VAT กับสินค้านำเข้ามูลค่าต่ำกว่า 1,500 บาท

อนุสัญญาเกี่ยวโตฉบับปรับปรุง เมื่อปี พ.ศ. 2546 กำหนดให้ศุลกากรต้องกำหนดมูลค่าที่ต่ำสุด และ/หรือ ค่าภาษีจำนวนน้อยที่สุดเพื่อเป็นหลักเกณฑ์ในการยกเว้นอากรศุลกากร (DE MINIMIS VALUE) เพื่อการอำนวยความสะดวกทางการค้า โดยให้เป็นอำนาจของแต่ละประเทศในการกำหนดว่าจะใช้มูลค่าเท่าใด และใช้เกณฑ์อะไรบ้าง ซึ่งทั่วโลกมีการกำหนด DE MINIMIS VALUE ที่แตกต่างกัน ตั้งแต่ 178 ถึง 35,610 บาท โดยประเทศไทยกำหนดมูลค่าอยู่ที่ 1,500 บาท ซึ่งค่อนข้างต่ำเมื่อเทียบกับประเทศทั่วโลก โดยอยู่ในอันดับที่ 64 จาก 79 ประเทศ

ในอดีตสินค้านำเข้าที่มีมูลค่าต่ำกว่า 1,500 บาท จะได้รับการยกเว้นอากรขาเข้า VAT และภาษีสรรพสามิต ในขณะที่สินค้าลักษณะเดียวกันที่ผลิตในประเทศและสินค้าที่ผู้ประกอบการไทยนำเข้ามาจำหน่ายอย่างถูกต้องตามกระบวนการต้องเสียภาษีทั้ง 3 ประเภทข้างต้น การกำหนดราคาสินค้านำเข้าขั้นต่ำที่ได้รับยกเว้นอากรอาจเป็นช่องโหว่ในการนำเข้าสินค้าให้มีราคาต่ำ ปัจจุบันสินค้านำเข้าจากจีนได้ทะลักเข้าสู่ไทยจำนวนมาก ทำให้ผู้ค้าออนไลน์และผู้ประกอบการไทยต้องเผชิญกับการแข่งขันที่รุนแรงจากสินค้าจีนราคาถูกและผู้ประกอบการในประเทศได้ออกมาเรียกร้องความเป็นธรรมทางด้านภาษี

เพื่อเป็นการสร้างความเป็นธรรมแก่ผู้ประกอบการในประเทศ จึงนำมาสู่แนวคิดในการจัดเก็บ VAT จากสินค้านำเข้ามูลค่าต่ำกว่า 1,500 บาท ซึ่งประเทศที่ได้ดำเนินการจัดเก็บ VAT กับสินค้านำเข้ามูลค่าต่ำแล้ว อาทิ สหราชอาณาจักร สหภาพยุโรป ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ จีน เกาหลีใต้ ฮ่องกง ลาว เมียนมาร์ เวียดนาม มาเลเซีย และสิงคโปร์

การจัดเก็บ VAT กับสินค้านำเข้ามูลค่าต่ำกว่า 1,500 บาท

จัดทำโดย

นางสาวศรสวรรค์ ไล่ละม้าย
เศรษฐกรปฏิบัติการ กองนโยบายภาษี

ผู้เขียนขอขอบคุณ

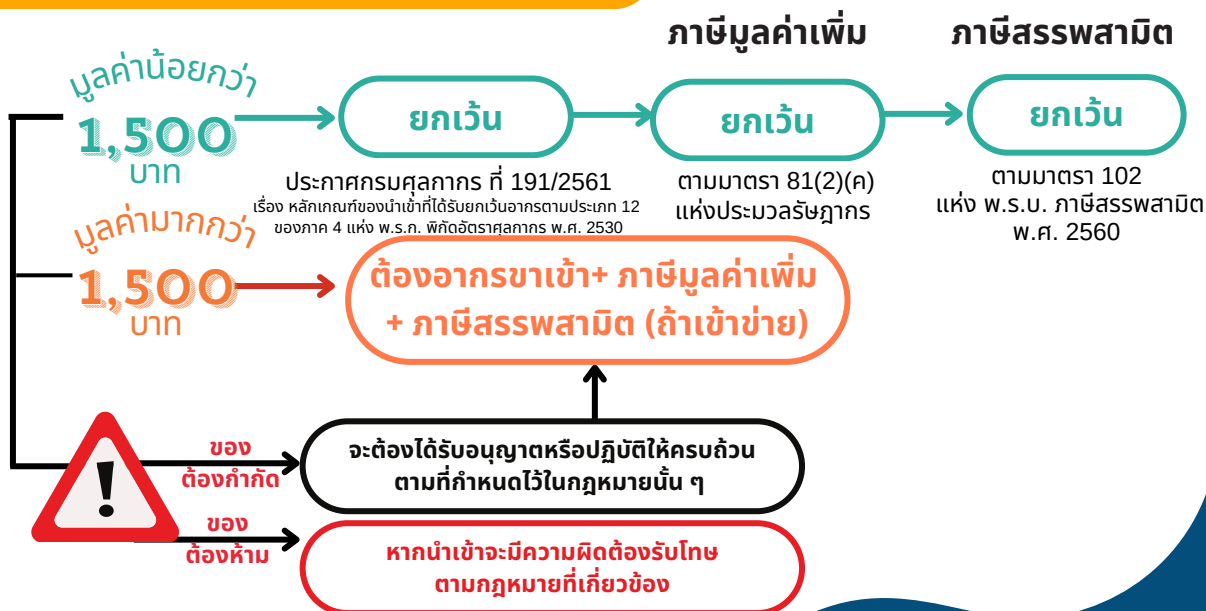
นางสาวเอม เจริญทองตระกูล
ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านพัฒนาโครงสร้างระบบภาษี

ดร.มณีนชัญ จันทรศร
ผู้อำนวยการส่วนนโยบายภาษีศุลกากร
สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

แผนภาพแสดงการยกเว้นภาษีสำหรับสินค้านำเข้าในอดีต



สินค้านำเข้า



การจัดเก็บ VAT กับสินค้านำเข้ามูลค่าต่ำกว่า 1,500 บาท



การนำเข้าสินค้าจากต่างประเทศแบ่งเป็น 4 ช่องทางหลัก ได้แก่ 1) การนำเข้าของทางทะเล 2) การนำเข้าของทางอากาศ (Express) 3) การนำเข้าของทางบก และ 4) การนำเข้าของทางไปรษณีย์ โดยสินค้านำเข้าจะต้องผ่านพิธีศุลกากรที่อยู่ตามช่องทางต่าง ๆ ซึ่งการจัดเก็บ VAT กับสินค้านำเข้ามูลค่าต่ำที่หลากหลายช่องทางนั้น ทำให้มีต้นทุนในการบริหารจัดการการจัดเก็บภาษีสูง อย่างไรก็ดี เพื่อลดต้นทุนในการบริหารจัดการการจัดเก็บภาษีและอำนวยความสะดวกแก่เจ้าหน้าที่ ประเทศอาจพิจารณาแนวทางการเก็บภาษีจากบางช่องทางก่อน โดยอาจเลือกจากช่องทางที่มีสินค้านำเข้าปริมาณมากเพื่อให้ครอบคลุมสินค้ามากที่สุด เช่น การเก็บกับของเร่งด่วน การเก็บกับสินค้าทางไปรษณีย์ ฯลฯ ในระยะถัดมาพบว่า สินค้านำเข้าส่วนมากมีการสั่งซื้อผ่าน Electronic Distribution Platform จึงเกิดแนวคิดในการจัดเก็บ VAT ผ่านทางผู้ประกอบการ Electronic Distribution Platform ซึ่งแนวทางต่าง ๆ ที่ได้กล่าวไปนั้นมีข้อดีและข้อเสียที่แตกต่างกัน ดังนี้

1

จัดเก็บกับของเร่งด่วน (Express)



เป็นการจัดเก็บ VAT จากของเร่งด่วน โดยบริษัทผู้ขนส่งของเร่งด่วนเป็นผู้จัดเก็บให้แก่กรมศุลกากร จากข้อมูลสถิติของนำเข้าสินค้าผ่านทางของเร่งด่วนทางอากาศยาน (สุวรรณภูมิ) พบว่า สินค้านำเข้าที่มีมูลค่าต่ำกว่า 1,500 บาท คิดเป็นประมาณร้อยละ 90 ของพัสดุทั้งหมด

ข้อดี

1. มีความเท่าเทียมระหว่างผู้ประกอบการทั้งในและต่างประเทศ
2. ครอบคลุมสินค้านำเข้าส่วนใหญ่



ข้อเสีย

1. มีความไม่เท่าเทียมระหว่างช่องทางต่าง ๆ
2. ต้นทุนในการบริหารจัดการสูง แม้ว่า กรมศุลกากรจะทราบล่วงหน้าเกี่ยวกับสินค้าที่จะนำเข้า แต่จะต้องมีการตรวจสอบสินค้าทุกชิ้น

2

จัดเก็บผ่านผู้ประกอบการและผู้ให้บริการ Electronic Distribution Platform



หรือเรียกว่า Vendor Collection Scheme (VCS) เป็นการจัดเก็บโดยกำหนดให้ผู้ประกอบการและผู้ให้บริการ Electronic Distribution Platform ที่มีลักษณะตามคุณสมบัติจดทะเบียนและนำส่ง VAT แก่กรมสรรพากร



ข้อดี

1. มีความเท่าเทียมระหว่างผู้ประกอบการทั้งในและต่างประเทศ
2. ต้นทุนการบริหารการจัดเก็บต่ำ



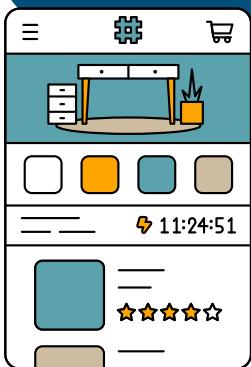
ข้อเสีย

มีความไม่เท่าเทียมระหว่างผู้ประกอบการในและนอก Platform

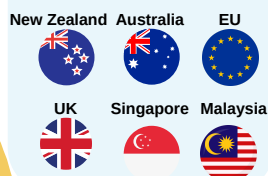
Vendor Collection Scheme (VCS) แนวทางที่สะดวกและต่างประเทศเลือกใช้?



VCS เป็นแนวทางการจัดเก็บ VAT ณ จุดขาย จากผู้ประกอบการในต่างประเทศ (Vendor) และผ่านผู้ให้บริการ Electronic Distribution Platform ซึ่งแนวทางดังกล่าว เป็นการรวบรวมผู้ประกอบการจำนวนมากสู่ระบบ VAT เพื่อความง่ายต่อการบริหารจัดการจัดเก็บ แม้ว่าอาจไม่ครอบคลุมสินค้านำเข้ามูลค่าต่ำทั้งหมด อย่างไรก็ดี หลายประเทศทั่วโลกเริ่มจัดเก็บ VAT กับสินค้านำเข้ามูลค่าต่ำจากแนวทางนี้ นอกจากนี้ ในบางประเทศยังออกแบบระบบการจดทะเบียนอย่างง่าย (Simplified Registration) เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ประกอบการ ซึ่งเป็นระบบที่ใช้เอกสารในการจดทะเบียนน้อยกว่า และในบางประเทศมีแนวปฏิบัติในการนำส่ง VAT โดยที่ผู้ประกอบการไม่ต้องแนบหลักฐานใบกำกับภาษี อย่างไรก็ดี อาจมีการกำหนดให้ต้องเก็บหลักฐานอื่น ๆ เช่น รายงานยอดขาย หลักฐานการชำระหนี้ของผู้ซื้อย้อนหลัง 5 ปี และหากพบว่า ผู้ประกอบการมีพฤติกรรมรายงานข้อมูลไม่ถูกต้อง อาจยกเลิกไม่ให้อยู่ภายใต้ระบบดังกล่าว โดยประเทศที่จัดเก็บ VAT ตามแนวทาง VCS แล้ว เช่น นิวซีแลนด์ ออสเตรเลีย สหภาพยุโรป สหราชอาณาจักร สิงคโปร์ และมาเลเซีย เป็นต้น อย่างไรก็ดี ประเทศไทยยังไม่ได้นำแนวทาง VCS มาใช้กับการจัดเก็บ VAT สำหรับสินค้านำเข้าของไทย แต่ VCS ได้ถูกนำมาใช้กับการจัดเก็บ VAT กรณีการให้บริการทางอิเล็กทรอนิกส์จากต่างประเทศ (e-Service) แล้ว ตาม พ.ร.บ. แก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 53) พ.ศ.2564



ประเทศที่จัดเก็บ VAT ตามแนวทาง VCS แล้ว



ดังนั้น แนวทาง VCS ซึ่งเป็นแนวทางที่สะดวกและสอดคล้องกับแนวทางที่หลายประเทศเลือกใช้ จึงถูกพิจารณาว่า เป็นแนวทางที่เหมาะสมที่จะนำมาใช้กับการจัดเก็บ VAT สำหรับสินค้านำเข้าของไทย ซึ่งในปัจจุบัน ประเทศไทยได้ยกเลิกการยกเว้นอากรของมูลค่าต่ำกว่า 1,500 บาทแล้ว ตามประกาศกรมศุลกากร ที่ 116/2567 เรื่อง กำหนดราคาของที่นำเข้า ซึ่งได้รับการยกเว้นอากรตามประเภท 12 ภาค 4 แห่ง พ.ร.ก. พักอัตราศุลกากร พ.ศ. 2530 และขณะนี้ประเทศไทยกำลังอยู่ระหว่างการเตรียมความพร้อมสำหรับการจัดเก็บ VAT ตามแนวทาง VCS กับสินค้านำเข้ามูลค่าต่ำต่อไป